

Introductie Willem van Oranje

Deze introductie bevat visuele en praktische informatie.

Ga voor een overzicht van de voorstellingen met live audiodescriptie naar www.komthetzien.nl/WillemVanOranje

Het verhaal

We reizen ruim 450 jaar terug in de tijd. We maken kennis met Willem van Nassau, beter bekend als Willem van Oranje of Willem de Zwijger. Hij groeit uit tot een van de belangrijkste personen uit de Nederlandse geschiedenis.

De voorstelling speelt zich af in de zestiende eeuw. De Nederlanden bestaan dan nog niet als één land. Het gebied maakt deel uit van het machtige rijk van keizer Karel V. Aan zijn hof spelen ook invloedrijke adviseurs een belangrijke rol, onder wie een kardinaal. Wanneer Karel V afstand doet van de troon, neemt zijn zoon Filips II de macht over. Veel mensen zijn ontevreden. Ze willen meer vrijheid en zelf kunnen bepalen welk geloof zij volgen.

Filips voelt zich niet thuis in de Nederlanden en wil zo snel mogelijk terug naar Spanje. Voordat hij vertrekt, laat hij de regering over aan zijn halfzus Margaretha van Parma. Zij wordt landvoogdes en bestuurt de Nederlanden namens Filips. Kardinaal Granvelle is daarbij een van haar belangrijkste adviseurs.

Willem groeit op aan het hof en is een vertrouweling van de nieuwe koning Filips. Toch ziet hij hoe de spanningen in de Nederlanden steeds groter worden. Samen met zijn broers raakt hij steeds meer betrokken bij het verzet tegen Spanje. Zijn belangrijkste tegenstanders zijn koning Filips II en de hertog van Alva, die met een Spaans leger naar de Nederlanden wordt gestuurd om de opstand neer te slaan. De strijd leidt tot

verschillende veldslagen en ingrijpende gebeurtenissen die het leven van Willem en zijn familie voorgoed veranderen.

De musical laat niet alleen de bekende leider zien, maar ook de mens achter de geschiedenis. Zijn huwelijken met Anna van Egmont, Anna van Saksen en Louise de Coligny spelen een belangrijke rol. Ook zijn relatie met Eva Elinx, de dochter van een kroegbaas, krijgt veel aandacht. Samen krijgen zij een zoon, Justinus, die later door Willem als zijn eigen zoon wordt erkend.

Zo krijg je een beeld van de man achter de bijnaam 'Vader des Vaderlands'.

De personages en de kleding

Willem van Oranje

Willem van Oranje is de hoofdpersoon van de voorstelling.

Hij is een man met kort lichtblond haar en een korte, verzorgde baard. Tijdens bijna de hele voorstelling draagt hij hetzelfde kostuum. Hij heeft een donker bordeauxrode outfit aan, die bestaat uit een geplooid broek tot net onder de knie en een aansluitend bovenstuk met lange mouwen. Over zijn bovenlichaam draagt hij een rijk versierd, mouwloos vest met een opstaande kraag en brede schouderstukken. Het vest is gemaakt van een glanzende stof. Op de voorkant zitten kleine donkere knopen. Zijn schoenen en laarzen zijn zwart. Aan zijn zijde draagt hij een zwaard. Soms doet hij zijn bovenstuk uit en draagt hij daaronder een ruim zittend bordeauxrood overhemd.

Aan het einde van de voorstelling is Willem ouder geworden. Dan draagt hij zwarte in plaats van bordeauxrode kleding. Over zijn donkere, lange onderkleding draagt hij een lange, mouwloze bontjas. Op zijn hoofd draagt hij een kleine, ronde zwarte hoed zonder rand.

Filips II

Filips II is de koning van Spanje en de grote rivaal van Willem van Oranje.

Hij draagt een volledig zwart kostuum. Onder een korte zwarte pofbroek draagt hij een zwarte maillot en zwarte schoenen met hakken. Daarboven draagt hij een zwart, aansluitend jasje met een ingeweven patroon en kleine knopen aan de voorkant. Om zijn nek zit een brede, geplooid zwarte kraag die hoog om zijn hals staat. Hij heeft kort, donker haar, een smalle snor en een kort baardje. Aan meerdere vingers draagt hij grote ringen. Tijdens het bidden zie je hoe hij aan zelfkastijding doet op zijn ontblote bovenlichaam.

Margaretha van Parma

Margaretha van Parma is de halfzus van koning Filips II. Nadat Filips terugkeert naar Spanje, benoemt hij haar tot landvoogdes van de Nederlanden. Zij bestuurt het land namens haar broer en krijgt daarbij hulp van kardinaal Granvelle. In de voorstelling speelt zij een belangrijke rol in de periode voordat de hertog van Alva naar de Nederlanden wordt gestuurd.

Margaretha draagt een lange, rijke japon met een wijde rok en een nauwsluitend lijfje, passend bij een adellijke vrouw uit de zestiende eeuw. Haar donkere jurk is rijk versierd met borduursels en glanzende zilveren kralen als extra details. Haar donkere haar is opgestoken en vormt een brede rol boven op haar hoofd.

Hertog van Alva

De hertog van Alva is de belangrijkste legeraanvoerder van Filips II. Hij voert het Spaanse leger aan in de Nederlanden en krijgt de opdracht de opstand neer te slaan.

Hij draagt een zwart kostuum met een korte zwarte pofbroek en zwarte laarzen en soms een lange zwarte mantel op z'n schouders. Om zijn hals draagt hij een brede, witte geplooid kraag. Hij heeft donker haar en een

lange, smalle sik die vanaf zijn kin naar beneden loopt. Aan zijn zijde draagt hij een zwaard.

Anna van Egmont

Anna van Egmont is de eerste vrouw van Willem van Oranje. Aan het begin van de voorstelling krijgen Willem en Anna samen een kind.

Ze heeft lang, roodbruin krullend haar dat los over haar schouders en rug valt. Aan het begin van de voorstelling draagt ze een lange goudkleurige jurk met een lichte, crèmekleurige onderjurk die aan de voorkant zichtbaar is. De jurk heeft brede schouders, lange mouwen en een lange sleep.

Later in de voorstelling draagt Anna een eenvoudige, lange witte nachtjapon met lange mouwen. De japon valt los om haar lichaam en heeft weinig versieringen. Dit draagt ze wanneer ze samen met Willem in het koninklijke hemelbed ligt.

Eva Elinx

Eva Elinx is de dochter van een kroegbaas. Haar vader heeft een herberg aan het plein in Brussel. Zij krijgt een relatie met Willem van Oranje. Samen krijgen zij een zoon, Justinus, die later door Willem als zijn eigen zoon wordt erkend.

Eva heeft lang, donkerbruin krullend haar dat los over haar rug valt. Ze draagt grote, ronde oorbellen.

Ze draagt een eenvoudige lichtblauwe blouse met lange, wijde mouwen. De blouse zit los om haar lichaam. Daaronder draagt ze een lange, donker bordeauxrode rok met een ingeweven patroon. Haar kleding is eenvoudig en heeft weinig versieringen.

Anna van Saksen

Anna van Saksen is de tweede vrouw van Willem van Oranje. Zij is een Duitse prinses. Willem trouwt met haar vanwege haar grote vermogen.

Ze heeft lichtbruin tot donkerblond haar dat hoog is opgestoken. In verschillende scènes draagt ze een sluier die vanaf haar achterhoofd over haar schouders valt. Haar kleding sluit aan bij de mode van de zestiende eeuw, zoals die bekend is van oude schilderijen. Ze draagt verschillende rijk versierde jurken met een strak aansluitend bovenlijf en een brede, wijduitlopende rok. De stoffen hebben ingeweven bloemen en grafische patronen en glanzen licht. Sommige jurken hebben een korte schoudermantel of een brede kraag.

Louise de Coligny

Louise de Coligny is de vierde vrouw van Willem van Oranje. Zij is de vertelster van de voorstelling en neemt het publiek mee door het verhaal. Na de dood van Eva neemt zij Justinus op in haar gezin.

Louise heeft lang, donkerbruin golvend haar dat los over haar schouders valt. Ze draagt verschillende jurken die passen bij de mode van de zestiende eeuw. De jurken hebben een aansluitend bovenlijf en een lange, wijde rok. Ze zijn gemaakt van rijke stoffen met ingeweven patronen en donkere kleuren, waaronder donkerrood en zwart. De lange mouwen zijn van fluweel. In verschillende scènes draagt zij een klein boekje of een stapel papieren in haar handen.

Het theater en het decor

Voor deze musical is speciaal het Prinsentheater in Delft gebouwd. Het theater is een grote, hoge hal met in het midden een ronde, draaiende tribune voor 1.100 bezoekers. Tijdens de voorstelling blijft het decor op zijn plaats, terwijl de tribune langzaam draait. Zo kijk je steeds naar een andere kant van het theater en ontdek je telkens een nieuwe speelruimte. Je zit letterlijk midden in de voorstelling.

Rond de tribune liggen vier grote speelruimtes. Elke speelruimte heeft een eigen functie in het verhaal. Tussen deze grote speelruimtes liggen

verschillende kleinere decors voor de meer persoonlijke scènes. Filmbeelden, projecties, muziek en live spel lopen voortdurend in elkaar over. Zo reis je tijdens de voorstelling langs steden, paleizen, kastelen, havens en slagvelden, zonder dat het decor volledig hoeft te worden omgebouwd.

Speelruimte 1 – De Nederlanden

De eerste grote speelruimte stelt verschillende plaatsen in de Nederlanden voor. De basis is een groot open plein met een stenen speelvloer. Achter op het toneel staat een enorme ledwand die steeds van afbeelding verandert.

Aan het begin zie je het centrum van Brussel met monumentale gebouwen en pleinen. Hier vinden belangrijke bijeenkomsten plaats en worden mensen veroordeeld, opgehangen of levend verbrand vanwege hun geloof.

Ook het Leidens Ontzet speelt zich hier af. De stadsmuren van Leiden verschijnen op de achtergrond en vanuit kleine openingen in de vloer stroomt echt water de speelvloer op. Zo wordt zichtbaar dat de dijken zijn doorgestoken om Leiden te bevrijden.

Even later verandert dezelfde ruimte in een haven. Op de achtergrond verschijnen grote houten zeilschepen en kades. Over de speelvloer varen kleine roeiboten door het water.

Doordat steeds andere beelden op de ledwand verschijnen, verandert dezelfde speelruimte telkens in een nieuwe locatie.

Speelruimte 2 – De grote paleiszaal

De tweede speelruimte is een indrukwekkende paleiszaal. De ruimte heeft een houten vloer, zware houten pilaren en een hoog balkenplafond. Door projecties verandert de achterwand steeds van uiterlijk.

Daardoor is dezelfde ruimte afwisselend het paleis van Brussel, de ontvangstzaal van Filips II, een troonzaal, een rechtszaal of de vergaderzaal van de Staten-Generaal.

Soms zie je hoge glas-in-loodramen en rijk versierde wandtapijten. Even later veranderen de wanden in donkere houten panelen of groene gordijnen met houten banken voor de bestuurders.

Hier spelen veel politieke en officiële scènes. Willem ontmoet er zijn bondgenoten en tegenstanders, neemt deel aan vergaderingen en verdedigt zijn ideeën. Ook worden hier belangrijke besluiten genomen die grote gevolgen hebben voor de Nederlanden.

Met een troon, lange tafels, stoelen, kandelaars, tapijten en enkele andere meubels krijgt iedere scène een eigen uitstraling.

Speelruimte 3 – De kleinere paleiszaal

De derde speelruimte lijkt op de grote paleiszaal, maar is duidelijk kleiner. Ook hier bestaat de basis uit een houten vloer, zware houten pilaren en een hoog balkenplafond. Door projecties verandert deze ruimte steeds van uiterlijk.

De ruimte verandert tijdens de voorstelling in verschillende officiële binnenlocaties. Zo zie je onder andere een kleinere ontvangstzaal, een vergaderkamer, een rechtszaal en een klooster. Soms zijn de wanden bekleed met donkere houten panelen, een andere keer zie je hoge glas-in-loodramen of witte gestucte muren met grote houten kruizen.

Hier spelen veel belangrijke gesprekken, rechtszaken en ontmoetingen. Ook zie je scènes waarin Willem overlegt met zijn bondgenoten of waarin politieke en religieuze conflicten centraal staan. Door de kleinere afmetingen voelt deze ruimte intiemer aan dan de grote paleiszaal.

Speelruimte 4 – Het slagveld

De vierde grote speelruimte staat helemaal in het teken van de oorlog. De speelvloer bestaat uit zand en aarde. Aan één kant ligt een hoge zandheuvel. Verder staan er verschillende gekleurde legertenten.

Op de achtergrond verschijnen uitgestrekte landschappen, rokende slagvelden en enorme legers die tot aan de horizon lijken door te lopen. Daardoor lijkt het alsof de veldslagen zich ver buiten het toneel afspelen.

Hier zie je onder andere de veldslagen bij Heiligerlee en Jemmingen. Grote groepen soldaten trekken over het toneel. Er wordt gevochten met zwaarden, lansen en vuurwapens. Rook, licht en geluid maken de gevechten extra indrukwekkend.

De kleinere speelruimtes

Tussen de vier grote speelruimtes liggen verschillende kleinere decors. Deze worden gebruikt voor korte en persoonlijke scènes.

Zo is er een eenvoudige kroeg met houten tafels, banken en krukken. Hier ontmoet Willem Eva Elinx en speelt een deel van hun liefdesverhaal zich af. De kroeg heeft ook een eerste verdieping met een bed en een nachtkastje. Achter in de kroeg loopt een trap naar boven.

Of verschijnt de slaapkamer van Willem in zijn kasteel. In het midden staat een groot houten hemelbed met gordijnen. Hier spelen verschillende scènes tussen Willem en zijn vrouwen.

Daarnaast is er de privékapel van Filips II. Dit is een sobere ruimte met een groot houten kruis, glas-in-loodramen, kandelaars en een bidstoel.

Tegen het einde draaien we naar de witte hal van het Prinsenhof in Delft. Hier speelt de ontknopung van de voorstelling zich af.

Deze kleinere decors liggen tussen de grote speelruimtes. Doordat de tribune steeds draait, wisselen grote historische gebeurtenissen en kleine, persoonlijke momenten elkaar voortdurend af.

De overgangen tussen de speelruimtes

Tijdens de voorstelling draait niet alleen het verhaal verder, maar ook de tribune waarop je zit. Soms draait de tribune bijna een hele cirkel en soms maar een klein stukje. Tijdens de voorstelling maak je meerdere omwentelingen.

Terwijl de tribune draait, sluiten grote, gebogen wanden de speelruimtes af. Op deze wanden worden filmbeelden en projecties getoond die het verhaal verder vertellen.

Soms is Willem van Oranje samen met zijn broers te paard door het landschap aan het rijden. Terwijl de projectie doorgaat, lijkt hij steeds dichterbij te komen. Op het moment dat de tribune bij de volgende speelruimte aankomt, stapt Willem op het scherm van zijn paard af. Vrijwel direct daarna verschijnt dezelfde acteur op het toneel en loopt de nieuwe scène binnen. Zo loopt de film naadloos over in het live spel, zonder dat er echte paarden op het toneel nodig zijn.

Op andere momenten verschijnt een landkaart waarop een bewegende stippellijn laat zien welke lange afstanden Willem en zijn reisgenoten door Europa afleggen.

Soms zie je een straat of een plein waarop mensen lopen. Terwijl de tribune draait, lopen acteurs vóór de projectiewand dezelfde kant op. Daardoor lijkt het alsof zij echt door de stad lopen.

Regelmatig verschijnen ook een plaatsnaam en een jaartal in een handgeschreven schrift op de projectiewanden. Zo is steeds duidelijk waar en wanneer een nieuwe scène zich afspeelt.

Tijdens sommige overgangen staat Louise de Coligny, de vertelster van het verhaal, vóór de gesloten wanden. Zij neemt het publiek mee naar de volgende gebeurtenis. Op andere momenten hoor je alleen haar stem, terwijl de projecties het verhaal verder vertellen.

Zodra de tribune bij een nieuwe speelruimte is aangekomen, schuiven de grote, gebogen wanden langzaam open en begint de volgende scène. Aan het einde van die scène sluiten de wanden weer en draait de tribune verder naar de volgende locatie.

Tijdens het draaien van de tribune en het openen en sluiten van de grote wanden kun je af en toe een mechanisch geluid horen. Dat hoort bij de techniek van het theater.

Wij wensen je een fijne voorstelling!

Praktische informatie

Voor de voorstelling met audiodescriptie is er inleiding. Je wordt enkele dagen van tevoren door het theater geïnformeerd over de aanvangstijd van de inleiding en andere praktische zaken.

Zodra het tijdstip van de inleiding bekend is, vind je deze ook onder het kopje Waar en Wanneer op www.komthetzien.nl/WillemVanOranje

De voorstelling duurt ruim 3,5 uur en heeft een pauze

De blindentolk namens Komt het Zien! is Dave van der Wal.

Informatie over Stichting Komt het Zien!

Een agenda met overzicht van voorstellingen met live audiodescriptie door blindentolken vind je op: komthetzien.nl/agenda

Voor contact met Komt het Zien! stuur je een mail naar: info@komthetzien.nl